

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **MUDr. A. B. a spol. pre pokračovací zločin prijímania úplatku** podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 29. marca 2012 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko v Banskej Bystrici, z 25. marca 2012, sp. zn. Tp 24/2012, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e .**

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **sa** obvinení

1. MUDr. A. B., nar. X., bytom H., posudkový lekár pobočky X.,

2. N. Č., nar. X., bytom H., tajomníčka pobočky X.,

berú do väzby.

Väzba oboch obvinených sa začína dňom 29. marca 2012 o 15.30 hod., so započítaním doby ich zadržania od 23. marca 2012 o 10.30 hod. do ich prepustenia zo zadržania dňa 25. marca 2012 o 18.00 hod.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvinených MUDr. A. B. a N. Č. **sa n e p r i j í m a .**

Podľa § 80 ods. 1 písm. a/ Tr. por. záruka dôveryhodnej osoby správcu farnosti P. **sa n e p r i j í m a .**

Väzba obvinených sa vykoná v Ústave na výkon väzby v Košiciach.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska v Banskej Bystrici, uznesením z 25. marca 2012, sp. zn. Tp 24/2012, o návrhu prokurátora na vzatie obvinených MUDr. A. B. a N. Č. trestne stíhaných pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. rozhodol tak, že menovaných obvinených nevezal do väzby a prepustil ich zo zadržania na slobodu.

Proti tomuto uzneseniu podal ihneď po jeho vyhlásení prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť, ktorú bližšie písomne neodôvodnil.

Na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konanom podľa § 192 ods. 3 Tr. por. a § 292 ods. 5 Tr. por. prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uviedol, že trvá na podanej sťažnosti vo vzťahu k obom obvineným, pričom navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a z dôvodov uvedených v návrhu na vzatie do väzby navrhol vziať oboch obvinených do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.

Obaja obvinení na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navrhli sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietnuť, lebo podľa ich názoru nie je daný žiaden dôvod ich väzby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť prokurátora je sčasti dôvodná, pretože u oboch obvinených je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Vzhľadom na zistené okolnosti

aj pri výsluchu obvinených na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozptýlila sa obava, že by obvinení pokračovali v páchaní trestnej činnosti a na rozdiel od prokurátora Najvyšší súd Slovenskej republiky nevidí dôvod väzby obvinených podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Na základe predloženého spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky zisťuje, že obvinení MUDr. A.. B. a N. Č. sú trestne stíhaní pre uvedený zločin prijímania úplatku na tom skutkovom základe, že

obvinený **MUDr. A.. B.**

1/ dňa 10. februára 2012 v čase od 10.27 hod. do 10.28 hod. počas úradných hodín v kancelárii N. Č. nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijal od R. K., nar. X., bytom R., úplatok v obálke v doposiaľ nezistenej výške v súvislosti s prehodnotením invalidného dôchodku v jej prospech pri posudzovaní dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v rámci lekárskej posudkovej činnosti,

2/ dňa 16. februára 2012 v čase od 09.07 hod. do 09.09 hod. počas úradných hodín v kancelárii N. Č. nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijal od K. B., nar. X., bytom H. č. 1503/42, úplatok v obálke v doposiaľ nezistenej výške v súvislosti s prehodnotením invalidného dôchodku v jeho prospech pri posudzovaní dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v rámci lekárskej posudkovej činnosti,

3/ dňa 21. februára 2012 v čase od 09.06 hod. do 09.07 hod. počas úradných hodín v kancelárii N. Č. nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijal od E. R., nar. X., bytom H., úplatok v obálke v doposiaľ nezistenej výške v súvislosti s prehodnotením invalidného dôchodku v jej prospech pri posudzovaní dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v rámci lekárskej posudkovej činnosti,

4/ dňa 23. marca 2012 v čase okolo 10.00 hod. počas úradných hodín v kancelárii N. Č. nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijal od L. M., nar. X., bytom H. v obálke úplatok vo výške 200 € v súvislosti s konaním o prehodnotení jej invalidného dôchodku pri posudzovaní dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov;

obvinená N. Č.

1/ dňa 15. februára 2012 v čase od 08.30 hod. do 08.31 hod. počas úradných hodín vo svojej kancelárii nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. si nechala pre seba a posudkového lekára pobočky X. MUDr. A. B. sľúbiť úplatok v sume 100 € od S. Š., nar. X., za priznanie invalidného dôchodku v súvislosti s posudzovaním dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,

2/ dňa 16. februára 2012 v čase od 10.22 hod. do 10.35 hod. počas úradných hodín vo svojej kancelárii nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijala od doposiaľ nestotožnenej osoby presne nešpecifikovaný úplatok v igelitovej taške a v obálke v súvislosti s posudzovaním dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v rámci lekárskej posudkovej činnosti,

3/ dňa 20. februára 2012 v čase od 08.46 hod. do 08.49 hod. počas úradných hodín vo svojej kancelárii nachádzajúcej sa na prízemí v budove pobočky X. prijala od S. Š., nar. X., bytom H., úplatok v sume 100 € za priznanie invalidného dôchodku v súvislosti s posudzovaním dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 153 ods. 3 písm. a/ Zák. NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v rámci lekárskej posudkovej činnosti.

Obaja obvinení boli zadržaní vyšetrovateľom, po predchádzajúcom súhlase prokurátora dňa 23. marca 2012 o 10.30 hod. ako podozriví, kedy došlo k ich prvému obmedzeniu osobnej slobody, a toho istého dňa im bolo vznesené obvinenie pre vyššie

uvedené skutky kvalifikované ako pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák.

Treba poznamenať, že v predmetnej trestnej veci bolo vznesené obvinenie ďalším osobám, a to L. M., K. B., R. K., S. Š. a E. R. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák. na základe skutkov dotýkajúcich sa obvinených MUDr. A. B. a N. Č., ktorým tieto obvinené osoby mali poskytnúť úplatok.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 24. marca 2012 o 12.30 hod. na Špeciálnom trestnom súde v Pezinku, pracovisku v Banskej Bystrici, návrh na vzatie obvinených MUDr. A. B. a N. Č. do väzby, oboch z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.

V návrhu prokurátor uviedol, že obvinení MUDr. A. B. a N. Č. páchali trestnú činnosť spoločne s ďalšími osobami, konkrétne tými, ktorí sú vyššie uvedení ako ďalší obvinení, pričom okrem L. M., ostatní obvinení doposiaľ vypočutí neboli a je obava, že by v prípade ponechania obvinených MUDr. A. B. a N. Č. na slobode títo ovplyvňovali ďalších obvinených v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti, preto je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., prokurátor uviedol, že obaja obvinení sú zamestnancami X. a majú v pracovnej náplni činnosť, v súvislosti s ktorou prevzali úplatky a je odôvodnený predpoklad, že v prípade ponechania na slobode, by títo pokračovali v tejto pracovnej činnosti a mali tak vytvorené vhodné podmienky pre pokračovanie v trestnej činnosti, pretože dôkazmi bolo zistené, že u nich nešlo o jednorazové zlyhanie v súvislosti s ad hoc vzniknutou situáciou, ale o opakované prijatie úplatkov na úseku rozhodovania o priznaní, resp. prehodnocovaní invalidných dôchodkov a je preto potrebné zabrániť im v možnosti pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

Sudca pre prípravné konanie vypočul obvinených dňa 25. marca 2012 v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod., kedy výsluch prerušil do 17.45 hod. a rozhodol vo veci vyhlásením napadnutého uznesenia, ktorým nezobral obvinených do väzby a po odôvodnení uznesenia a ukončení úkonu o 18.00 hod. uvedeného dňa prepustil obvinených zo zadržania.

V odôvodnení uznesenia sudca pre prípravné konanie uviedol, že nezistil žiadny dôvod väzby obvinených. Podľa jeho názoru vo vyšetrovacom spise niet konkrétnych skutočností pre záver o obave, že obvinení budú pôsobiť buď na spoluobvinených, svedkov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo že budú pokračovať v trestnej činnosti. K argumentom prokurátora uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva, že by čo aj len jeden z obvinených naznačoval, že pre prípad, že by im hrozilo odhalenie z páchania trestnej činnosti, by využili buď svoje kontakty, alebo iným spôsobom mali úmysel pôsobiť na to, aby proti ním trestne stíhanie vôbec nezačalo, alebo ak by k nemu došlo, tak aby neskončilo podaním obžaloby a súdnym procesom.

Obava z pokračovania v trestnej činnosti obvinených nie je daná podľa sudcu pre prípravné konanie preto, že títo vedia, že sú trestne stíhané aj ďalšie osoby, ktoré úplatky sľúbili, alebo už poskytli a zároveň obvinení vedia, že ich konanie bolo monitorované, teda že boli vyhotovené obrazovo zvukové záznamy z ich pracoviska. Okrem toho sudca pre prípravné konanie poukázal na ustanovenia § 59 a nasl. Zákonníka práce s tým, že orgánom prípravného konania nič nebráni, aby zamestnávateľovi oboch obvinených signalizovali, že je voči ním vedené trestné stíhanie, aby sa voči ním vyvodili pracovnoprávne dôsledky tak, aby nemohli pokračovať v trestnej činnosti.

Vzhľadom na to, že sudca pre prípravné konanie nezistil dôvody väzby obvinených, nezaoberal sa ani ponúknutými písomnými sľubmi obvinených a zárukou dôveryhodnej osoby za nahradenie väzby obvinených v zmysle § 80 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Tr. por.

So závermi sudcu pre prípravné konanie sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožňuje.

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že väzbu je potrebné chápať ako zaistovací inštitút slúžiaci na to, aby sa dosiahol účel trestného konania. Preto je samozrejmé, že rozhodovanie o väzbe bude vedené vždy v rovine pravdepodobnosti a nie istoty ohľadne následkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený držaný vo väzbe, za súčasného zistenia, že doposiaľ nazhromaždené dôkazy nasvedčujú dôvodnosti vzneseného obvinenia za skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, že tieto boli spáchané, majú znaky stíhaného trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že boli spáchané práve obvinenými osobami.

Úvahy sudcu pre prípravné konanie vychádzali v podstate z toho, čomu sa má zabrániť, teda zabrániť kontaktovaniu sa menovaných dvoch obvinených navzájom, kontaktovaniu sa s inými osobami vo veci obvinenými a ich ovplyvňovaniu s cieľom mariť objasňovanie dôležitých skutočností pre trestné stíhanie. Ak by až faktické uskutočnenie takého konania malo byť dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., potom by tento zaisťovací inštitút bol neúčinným a zbytočným, najmä v prípadoch zmarenia rozhodujúcich dôkazov a rovnako v prípadoch ovplyvnenia spoluobvinených alebo svedkov, lebo účel trestného konania, ktorým je náležité zistenie páchatel'ov trestných činov a ich spravodlivé potrestanie je potom ťažko dosiahnuteľný.

Preto je potrebné starostlivo zvažovať všetky okolnosti prípadu za akých malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, pritom posudzovať spôsob konania obvinených, ich vzájomný vzťah a vzťah k tým osobám, ktoré sa mali podieľať na trestnej činnosti. V danom prípade vzhľadom na spôsob a okolnosti, za ktorých malo dôjsť k páchaniu trestného činu, skutočnosť, že osoby, ktoré mali obvineným poskytnúť úplatok, mali úzky kontakt na obvinených, najmä na obvinenú Č., čo vyplýva zo záznamu obsahu ich rozhovorov, ďalej že malo ísť o viacero prípadov poskytnutia a prevzatia úplatku, pričom vyšetrowanie je v úplne počiatočných fázach a väčšina zainteresovaných osôb doteraz ani nebola vypočutá a zároveň z obsahu doterajších dôkazov možno predpokladať aj konfrontácie medzi obvinenými, nielen MUDr. A. B. a N. Č., ale aj vo vzťahu k ďalším osobám, ktoré boli vo veci obvinené, možno uzavrieť, že vo svojom súhrne tieto okolnosti odôvodňujú reálnu obavu, že v prípade ponechania obvinených na slobode, títo by konali spôsobom predpokladaným v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., že by pôsobili navzájom na seba, na ďalšie obvinené osoby, resp. na svedkov, aby tak marili objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Z tohto dôvodu predpokladaného v uvedenom ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky oboch obvinených do väzby.

Obava z pokračovania v takej istej trestnej činnosti u oboch obvinených pominula, avšak k dôvodom napadnutého uznesenia v tejto časti treba poznamenať, že takúto obavu nemôžu rozptyľovať neisté skutočnosti, ktoré by mali eventuálne nastať niekedy v budúcnosti v závislosti od rozhodnutia iného orgánu, inštitúcie alebo zamestnávateľa obvinených. Takáto skutočnosť, pre ktorú možno konštatovať, že niet obavy, že by obvinení pokračovali v trestnej

činnosti, musí byť istá už v čase rozhodovania súdu o väzbe, a to v danom prípade, v čase rozhodovania sudcu pre prípravné konanie isté nebolo. Preto úvahy sudcu pre prípravné konanie, že treba prihliadnuť na možnosť zamestnávateľa obvinených využiť ustanovenia Zákonníka práce na skončenie pracovného pomeru s obvinenými, neboli v tom čase priliehavé.

Až v čase rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o sťažnosti prokurátora proti napadnutému uzneseniu obvinený MUDr. A.. B. predložil dohodu o rozviazaní pracovného pomeru s pobočkou X., ktorý sa podľa nej ukončil dňom 28. marca 2012. Je to už istá skutočnosť, že ako posudkový lekár v tejto pobočke X. obvinený MUDr. A.. B. v najbližšej dobe pracovať nebude a dá sa konštatovať, že sa mu tak zamedzuje možnosť konať podobným spôsobom, ako sa uvádza v skutkových vetách obvinenia. Preto u neho, a keďže konanie obvinenej N. Č. malo byť úzko spojené s činnosťou obvineného MUDr. A. B., možno konštatovať, že zároveň aj u nej, odpadáva obava z pokračovania v takej trestnej činnosti, z ktorej sú obvinení.

Z toho dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovel návrhu prokurátora na vzatie obvinených do väzby aj pre obavu z pokračovania v trestnej činnosti podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V priebehu konania o návrhu na vzatie do väzby pred sudcom pre prípravné konanie obaja obvinení dali písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a za obvinenú N. Č. podal záruku podľa § 80 ods. 1 písm. a/ Tr. por. správca farnosti P.

Sudca pre prípravné konanie sa nimi nezaoberal vzhľadom na skutočnosť, že vôbec nevidel dôvod väzby obvinených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa písomnými sľubmi a ponúknutou zárukou zaoberal. Je toho názoru, že vzhľadom na medzinárodné záväzky Slovenskej republiky, na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, dotýkajúce sa obmedzenia osobnej slobody jednotlivca, a na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, by teoreticky bolo možné pripustiť takéto inštitúty nahradzujúce väzbu i pri dôvodoch väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., avšak vzhľadom na konkrétny prípad, charakter trestnej činnosti, okolnosti za ktorých k nej malo dôjsť a spôsob spáchania činu, nepovažuje Najvyšší súd Slovenskej

republiky ani písomný sľub, ani záruku za dostatočné na to, aby sa nimi zabránilo možnosti ovplyvňovania sa obvinených navzájom, alebo ovplyvňovania iných osôb.

Najvyšší súd považuje tieto inštitúty v danom prípade za nedostatočné na splnenie účelu vyplývajúceho z ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Dôveryhodná osoba, ponúkajúca záruku, ani len nenaznačuje, akým spôsobom by chcela zabrániť kolúznemu konaniu obvinenej a písomný sľub obvinených ostáva len v polohe vyhlásenia, že povedú riadny život a nedopustia sa trestnej činnosti. Preto ich Najvyšší súd Slovenskej republiky ako náhradu za väzbu neprijal.

Začiatok väzby určil Najvyšší súd Slovenskej republiky momentom obmedzenia osobnej slobody obvinených po vyhlásení svojho rozhodnutia a jeho odôvodnení na verejnom zasadnutí dňa 29. marca 2012 o 15.30 hod., pričom do väzby sa započítava čas ich predchádzajúceho zadržania od 23. marca 2012 o 10.30 hod. do 25. marca 2012 o 18.00 hod.

Väzba sa vykoná v Ústave na výkon väzby v Košiciach, ktorý je najbližšie orgánu vykonávajúcemu v danej veci vyšetrovanie, aby sa zabezpečila ľahšia dostupnosť obvinených a uľahčilo vykonávanie jednotlivých úkonov trestného konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová